

Matematikani ingliz tilida o'rganish: afzalliklar va yondashuvlar**Qutlimurodov Maqsadbek Ravshonbek o'g'li**

Yangibozor tumani Yangibozor IMI 11"A" sinf o'quvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada matematikani ingliz tilida o'rganishning ahamiyati, bu yondashuvning afzalliklari va muvaffaqiyatli o'qitish usullari ko'rib chiqiladi. Ingliz tili xalqaro ilmiy til bo'lganligi sababli, bu yo'nalish talabalarni global miqyosdagi ilmiy adabiyotlardan foydalanishga va professional sohada muloqot qilishga tayyorlaydi.

Kalit so'zlar: matematika, ingliz tili, xalqaro ilmiy til, integratsiya, global, platforma, professional, globalizatsiya

Abstract: This article examines the importance of learning mathematics in English, the benefits of this approach, and successful teaching methods. As English is an international scientific language, this course prepares students to use scientific literature on a global scale and to communicate in the professional field.

Key words: mathematics, English language, international scientific language, integration, global, platform, professional, globalization

Абстракт: В этой статье рассматривается важность изучения математики на английском языке, преимущества этого подхода и успешные методы обучения.

Поскольку английский является международным научным языком, этот курс готовит студентов к использованию научной литературы в глобальном масштабе и к общению в профессиональной сфере.

Ключевые слова: математика, английский язык, международный научный язык, интеграция, глобальный, платформа, профессионал, глобализация.

Kirish. Globalizatsiya davrida matematika fanini xalqaro til — ingliz tilida o'rganish tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda. Matematik bilimlar nafaqat ilmiy sohada, balki texnologiya, iqtisodiyot va muhandislik sohalarida ham asosiy o'rin tutadi. Ingliz tili orqali matematikani o'rganish esa o'quvchilarga xalqaro ilmiy hamjamiyat bilan integratsiyalashishga yordam beradi. Mazkur maqola ushbu o'quv yondashuvining ahamiyatini tahlil qilishga qaratilgan bo'lib, uning o'quvchilarga va o'qituvchilarga qanday foyda keltirishini ochib beradi.

Matematikani ingliz tilida o'rganishning afzalliklari

1. Xalqaro resurslardan foydalanish

Matematikaga oid eng yirik ilmiy adabiyotlarning aksariyati ingliz tilida chop etiladi. Masalan, "Mathematics Today", "American Mathematical Monthly" va boshqa xalqaro nashrlarda chop etilgan maqolalar o'quvchilar va tadqiqotchilar uchun katta manba hisoblanadi. Shuningdek, Coursera va edX kabi platformalar orqali ingliz tilida taqdim etilayotgan kurslar global bilim olish imkoniyatini oshiradi.

2. Professional muloqot

Ingliz tili “ilm-fan tili” sifatida xalqaro ilmiy anjumanlarda va akademik yozishmalarda asosiy o'rin tutadi. Matematikani ingliz tilida o'rganish talabalarni

nafaqat ilmiy maqolalar yozishga, balki xal-qaro konferensiyalarda o'z ishlarini taqdim etishga ham tayyor-laydi.

3. Fanlararo integratsiya

Bugungi kunda matematika boshqa fanlar, masalan, fizika, iqtiso-diyot va biologiya bilan chambarchas bog'liq. Ushbu fanlarning ko'plab darsliklari va tadqiqotlari ingliz tilida olib boriladi. Ingliz tilida matematikani o'rganish boshqa fanlarni ham chuqurroq tushunishga yordam beradi.

4. Shaxsiy va kasbiy rivojlanish

Ingliz tilida matematikani o'rganish orqali talabalar nafaqat mate-matik bilimlarini oshiradilar, balki til qobiliyatlarini ham rivojlan-tiradilar. Bu esa ularning kelajakdagi kasbiy faoliyatida global kompaniyalarda ishlash imkoniyatlarini kengaytiradi.

5. O'quvchilarni global mehnat bozoriga tayyorlash

Bugungi kunda ko'plab xalqaro tashkilotlar matematik modellash, ma'lumotlar tahlili va dasturlash ko'nikmalariga ega mutaxassisnlarni talab qilmoqda. Matematikani ingliz tilida o'rganish o'quvchilarga ushbu imkoniyatlardan foydalanishga yo'l ochadi.

Muammolar va Qiyinchiliklar

1. Til to'sig'i

Ingliz tilini yaxshi bilmagan o'quvchilar uchun matematikani o'r-ganish qiyin bo'lishi mumkin. Tilni o'zlashtirish vaqt talab qilgani sababli, matematik kontsepsiyalarni tushunish qiyinlashadi.

2. Mahalliy resurslarning cheklanganligi

Ingliz tilida sifatli o'quv materiallarining yetishmasligi ayrim min-taqalarda muammo tug'diradi. Mahalliy tillarda mavjud bo'lgan darsliklarni ingliz tiliga moslashtirish uchun ko'p vaqt va resurslar talab etiladi.

3. Pedagogik moslashuv

O‘qituvchilar uchun ingliz tilida dars o‘tish yangi metodlarni o‘zlashtirishni talab etadi. Bu esa pedagoglarning malakasini oshirish uchun qo‘shimcha treninglar o‘tkazishni talab qiladi.

4. Talabalar motivatsiyasining yetishmasligi

Ingliz tilida o‘rganish ba’zi talabalar uchun qiyin yoki qiziqarsiz bo‘lib tuyulishi mumkin. Ularni rag‘batlantirish uchun qiziqarli va interaktiv usullarni qo‘llash muhim.

Yondashuvlar va Metodlar

1. CLIL (Content and Language Integrated Learning)

CLIL yondashuvi matematikani ingliz tilida o‘qitishning eng samarali usullaridan biri hisoblanadi. Bu usulda dars davomida til va fanni birgalikda o‘rgatish orqali o‘quvchilarning umumiy ko‘nikmalari rivojlantiriladi.

2. Onlayn platformalardan foydalanish

Khan Academy, Udemy va boshqa ta’lim platformalari o‘quvchi-larga ingliz tilida matematikani mustaqil o‘rganish imkoniyatini beradi. Bu platformalarda turli darajadagi kurslar va videodars-liklar mavjud.

3. Matematika terminologiyasini mustahkamlash

Ingliz tilidagi matematik atamalarni o‘rgatishga alohida e’tibor qaratish lozim. Maxsus lug‘atlar va qo‘shimcha mashqlar orqali o‘quvchilar terminologiyani yaxshi o‘zlashtirishi mumkin.

4. Qo‘shimcha mashg‘ulotlar va seminarlar

Ingliz tilida matematikadan maxsus mashg‘ulotlar tashkil qilish orqali o‘quvchilarni tilga moslashtirish va ularning bilimlarini oshirish mumkin.

5. Gamifikatsiya usullari

Matematikani ingliz tilida o'qitishda o'yin elementlarini kiritish talabalarni jalb etish va ularning ishtiyoqini oshirishda samarali bo'lishi mumkin.

Tadqiqot Natijalari. Matematikani ingliz tilida o'rganish bo'yicha o'tkazilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, bu yondashuv orqali o'quvchilarning til qobiliyatlari va matematik mantiqiy fikrlash qobiliyatlari bir vaqtda rivojlanadi. Masalan, xalqaro maktablarda ingliz tilida matematikadan ta'lim olgan talabalar PISA kabi test sinovlarida yuqori natijalarga erishgan. Bundan tashqari, CLIL metodidan foydalangan sinflarda talabalar til va fan o'zlashtirish bo'yicha ijobiy o'zgarishlarga ega bo'lishgani kuzatilgan.

Xulosa. Matematikani ingliz tilida o'rganish talabalarni nafaqat global miqyosdagi imkoniyatlarga tayyorlaydi, balki ularning kelajakdagi kasbiy muvaffaqiyatlariga ham zamin yaratadi. Ushbu jarayonni yanada samarali qilish uchun o'qitish metodlarini takomillashtirish, zamonaviy resurslardan foydalanish va o'quvchilarning ehtiyojlarini hisobga olgan holda yondashuvlarni moslashtirish muhimdir. Shu bilan birga, o'qituvchilarning malakasini oshirish va o'quv jarayonini interaktiv qilish orqali bu jarayon yanada muvaffaqiyatli bo'lishi mumkin.

Adabiyotlar:

1. Brown, P., & Smith, J. (2023). *Teaching Mathematics in English: Challenges and Opportunities*. Cambridge University Press.
2. Coyle, D. (2007). *CLIL: Content and Language Integrated Learning*. European Framework for Education.
3. OECD (2018). *PISA Results 2018: Insights and Impacts*. OECD Publishing.
4. Khan Academy. (2025). *Mathematics Resources in English*. www.khanacademy.org
5. Krashen, S. (1985). *The Input Hypothesis: Issues and Implications*. Longman.
6. Marsh, D. (2012). *Content and Language Integrated Learning (CLIL): A Development Trajectory*. Cambridge University Press.